

Minäkö aikamatkainen

Aikamatkalle Haminan malliin ohjeeksi itsesi varustamiseen
kokosi ja muokkasi rouwa Gustawa

Minä Itse

- Persoonaa** Haminan tahi ympäristön historiassa mainittu henkilö, suvussa oleva sopiva henkilö tahi mielikuvituksen tuote. Monikin on aloittanut aikamatkalaisena olemisensä palveluskunnan säädystä, sillä silloin itsensä ylösrakentaminen on helpompaa sekä halvempaa. Jos paikkakunnalla asuu valitsemasi henkilön suvun edustajia, saattaisi olla korrektia kertoa heille asiasta.
- Sääty** yhteiskunnallinen sääty sekä siviilisääty muistaen, että aina 1860-luvun lopulle asti neidit olivat isän tai jonkun muun miessukulaisen holhouksen alaisena, rouvat taas miehensä alaisia. Naimisiin mennessään nainen siirtyi miehensä säätyyn. Lesket saivat itse määrätä omaisuudestaan ja tekemisistään – säädyllisyyden rajoissa.
- Ikä** Iän on hyvä olla oman iän lähellä, säilyy uskottavuus
- Monta henkilöä** Aika monella aikamatkalaisista on kaksi olemusta, ylemmän ja alemman luokan. Haminan rauhanvuoden lähestyessä on mietittävä ajankohta, ja mahdollinen kolmaskin persoonaa
- Etsi itsesi** HISKI hakusanalla pääset Suomen Sukututkimusseuran sivuille ja kirkonkirjoihin. HISKIn tiedot ovat aikamatkaajan kannalta riittävät, löydät toivon mukaan vanhempasi, sisaruksesi, puolisesi, lapsesi. Seurakunnat ovat Hamina-Vehkalahti tai sitten Suomen kadettikoulun seurakunta (1821-1903).

Kotini

- Asuinpaikka** Eri aikakausien tonttikartoista käy ilmi tontteja omistaneiden henkilöiden kotiosoite. Hyyryllä eli vuokralla asujia ei niissä näy, vaan nämä pitää tutkia. 1807 karttoja mm. Jaanalla ja Marja-Leenalla, palovakuutusluettelot karttoineen Marja-Leenalla.

Arkistolaitoksen digitoiduilta sivuilta (Etusivu: <http://digi.narc.fi> sieltä pitkin digitoidut-polkuja, Haku, johon kirjoita Hamina ja henkikirjojen sivulta hae haluamasi sivu ja selaa). Herrahenkilön kohdalta löytyvät myös lapsensa ja palkollisensa

Jos henkilösi on mielikuvituksen tuote, voit sijoittaa hänet asumaan melkoisen vapaasti, Haminan keskusta-alueella olevissa taloissa asuu yleensä ”oikeita” ihmisiä, joten turvallisempi vaihtoehto tässä tapauksessa on jokin esikaupungeista, vaikkapa Saviniemi.

Pihapiiri	Pienet kaupunkipihat oli täytetty erillisin rakennuksin. Varsinaisen asuinrakennuksen lisäksi pihassa saattoi olla erilliset pakaritupa, liiteri, sauna, ulkorakennus, aittoja. Kaiken keskellä ryytimaa. Tonttia ympäröi korkea lauta-aita, jossa portti, pääovi oli pihanpuolella. Katto yleensä musta, joko taite- tai aumamallinen. Kauppiaantalon asunnot ja pihapiiri on hyvä esimerkki 1850-tyylistä.
Elanto	Historian henkilöiden elinkeino, omaisuus ja varallisuus löytyvät Haminan historian sivuilta.
Seurustelu	Yhteiskuntaluokkien välinen raja oli tarkka. Ihmiset olivat omissa kasteissaan. Palkollisilla oli viikossa puoli päivää tai kokonainen vapaata
Kulkuneuvot	Hevonen sekä kärryt tai reki. Kärryjen koko ja sen edessä olevien hevosten määrä ilmaisivat varakkuuden. Kestiekievarista (nyk. Keskikaupungin päiväkotia ja Nuorisotalo) saattoi vuokrata kyydin. 1860-luvulla diligenssikyydillä (säännöllinen vuoroliikenne) saattoi matkustaa esim. Haminasta Kaipiaisiin, jonne myöhemmin tuli rautatieasema.

Te - Hän - Sinä

Puhuttelu	Säädyn mukainen. Itseään ylempiä teiteltiin, Samanarvoisia ja ystäviä sekä palkollisia puhuteltiin III persoonassa, palkollisia ja lapsia sinuteltiin.
Käytettävä kieli	Esimerkkinä vaikkapa Canth: Papin perhe. Kun ollaan historiallisessa ajassa, pitäisi pyrkiä unohtamaan nykyaikaan kuuluvat sanat kuten radikaali moderni, sähkö, sen sijaan hienostellen voi käyttää ruotsinkielisten sanojen muokkausta suomenkieleen (kiinnostunut -> intresseerattu) Entisaikaisessa kirjoituksessa käytettiin w (=v) Puhekielen omaksuminen ei ole mikään taikatemppu. Hiljaa hyvä tulee, ajatellen aivan kaunis.

Wanhoihin Nahkoihin Ahtautuminen

Daamein Kestyymit

Muoti	Aikakauden mukaan. Kirjastosta voi lainata pukuhistoriakirjoja.
Ryhti, liikkuminen	Kun pukeutuu historialliseen pukuun pitkin hameineen, ryhdin pitäisi automaattisesti oieta. Käden liikkeiden tulisi olla hillittyjä ja vähäisiä. Askeleet eivät paremman väen daameilla saa olla pitkiä. Palvelusväen ja alempien sosiaaliluokkien ihmiset voivat liikahtella vapaammin. Palvelusväen tulee olla sisällä pääsääntöisesti enne klo 9 ip.
Meikkaus	Aikamatkailu on esiintymistä, joten meikki on tarpeen. Lähellä ihonväriä oleva meikkivoide, luomiväri punasävyistä. Muista ripsien ja kulmakarvojen korostus. Kynnet hoidetut, mieluusti ei vahvaa punaväriä. Palvelusväen meikki hyvin huomaamatonta.
Hiukset	kätetään hatun tahi huivin alle tai käytetään peruukkia. Jos kampaat peruukin itse, "hengettömistä" on apua paitsi kampauksen laittamisessa niin myös peruukin kiinnittämisessä.
Hattu	Aikakauden mukainen, kirjastosta löytyy kirjoja avuksesi. Hattu pysyy paikoillaan pinnein ja hattuneuloin.
Röijy ja kolttu	Säädyn ja aikakauden mukainen.
Hansikkaat	Pitsiset tahi yksinkertaiset hansikkaat tai puolihansikkaat.
Koristeet	Varsinkin parempi rouvasväki voi koristella itsensä kaula- ja korvakuilla ynnä sormuksilla ja rannerenkailla. Palkollisilla ei koristeita ole.
Viitta	Viitta lämmittää, se voi olla hupullinen. Yksinkertaisia nykyaikainen hartiahuivi/-viitta.
Helman alla	Krinoliini 1860-luvun vaatteissa. Alushameet peittämään krinoliini"rautojen" ääriviivat Turnyyriä käytettiin 1880-luvulla. Mamelukit eli pitkät housunpuntit brodyrreunoin. Sukat ja kengät. Sukat valkoiset tai mustat, mieluusti kenkien väriset. Jos käytät nykyaikaisia ruskeita sukkahousuja, varo etteivät vilahda. Nilkkasukilla saa hyvin aidon vaikutelman. Kengät yksinkertaiset peruskengät, nauhalliset tai ilman. Kiinnitä

huomio kenkien pohjiin, etteivät ole nykytyylin raskaita kuviopohjia, sillä ne saattavat astuessasi vilahtaa.

Parasolli eli päivänvarjo on parempien daamien asustukseen kuuluva. Se pitää kuumuuden myös poissa.

Muut asusteet; Pussukka, kukkaro, jossa voit pitää tarpeen tullen viuhkaa, nenäliinaa ja lampaankutsulaitetta (kännykkä).

Herrain Vaatetus Kiireestä Kantapäähän

Hattu Korkea hattu tahi silinteri

Parta Jos parta koristaa kasvojasi, sen tulisi olla siististi kammattu. Tarvitsetko viiksivahaa?

Paita Valkoinen paita, josta kaulus nostetaan pystyyn ja sen etukulmat taitetaan pienesti, mikäli aikakauden tyyli vaatii

Solmuke Aikakauden mukaan. Pitkä 10 cm nauha, joka kierretään kaulan ympäri ja solmitaan eteen (keskiosa eteen ja takaa ympäri)

Liivi Puvun kuosiin sopiva

Takki ja housut Aikakauden mukaiset

Muut tykötarpeet Hansikkaat, kengät, keppi ja taskunauris

Waatimattomampi Wäki

Naisilla Hameet, paita, röijy, huivi, kori tahi nyytti, tummat yksinkertaiset kengät

Miehillä Paita, mahdollisesti musta liivi, housut, saappaat eli kengät, hattu